

կմբադրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2
(բացել կերակիւ և աօն օրերից)

Ծալառարութիւն ընդունվում է ամեն լիզւով

Ծալառարութիւնները համար վճարում են
լրւբաշխիւր առաւօտեան 20—10 կօպ.

Տնայարանի ա է 1 Է Ֆ օ ն № 67.

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Բիւ. Գեղեցունէ հովանոմ մեր առաջխաղա-
ցելոյ արտոգորութիւն է:

(Պետ. Հեռ. Գործ.)

Մտաւ-Սան-Միկելէ շրջանում մենք վա-
եցինք Թշնամու սովորական յարձակմանե-
լ, պատճառելով նրան խռոր կորուստներ
վերցնելով գերիներ։
Կարսոյում մենք մի փոքր առաջացել

(Phon. Zehn. Hund.)

ՀԱՄԱԵՐՈՂԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ
ՇՈՒՐԶԸ

15-ի գիշերը ակ

ԽՐԻՍՏԻԱՆԻՒՆ Ե՛ ԵՄԵՐՍՈՆԻՆԻՒՆ
ԽՐԻՍՏԻԱՆԻՒՆ.—Այստեղ ստացված տե-
ղեւթիւնները համաձայն, այս օրերս
բանկօւղատում (Մայնի վրա) տեղի են
նշեցել լուրջ անկարգութիւններ, որոնց

Երբ զօրքեր
 հերս խառնեց ի

«Ասորի ժողովուրդը, —ասված է կոչի մէջ,—
ախլարկում եղաւ նա քաշկել դէպի ձերնօգ»

րշաւանք . գործեց
 ան զօրաշարքերը :

... Երևանի մարզի Զեյնալաբեդյանի ազգա-
նական թիանը և նրա գործին բոլոր անհրա-
շտ կենսական միջոցները, ՀՀ-ն ու գործական
բերելը կը պաշտպանեն իրանց պանծալի-
չ լինելը, ՀՀ խնայելով իրանց արևուն և
հոգևորական ցուրտը և կեղծ-

Գրքի մասին
 Գրքի մասին

ՊԼՈՒԶ.—Հանրապետությունն անսխալապես
ընտանալաբան ընդգտնեց քննեքալ Ժիլինսկիին

የገጽ ፩ ላይ የተጻፈው የጥያቄ ደረጃ

1878-79

կան աշխարհի մէջ զբոսող նստադրոյն հնչողաբան իգականները Առաջին խելալի պտտականներն հանդիպեցաւ պանծալին Աստուծոյ իսկ երկրորդին՝ մեծագործ չափով երբ մարդկային խմբակցութեանց իրարու հետ ունեցած յարաբերութիւններն ուղիւս հիմնաւորել աշտանութեան սկզբունքին համաձայն, կռնկնաբար ազգայնականութեան իրէպլը ընդհակառակն երբ ուղիւս հիմնաւորել օրէնքի սկզբունքին համաձայն կռնկնաբար միտնեան կամ իմպլիցիթով իրէպլը նշանակէ, երբ խնդրը միեւնոյն խումբի մէջ անստատեար իրարու հետ ունեցած յարաբերութեանց մասին է, առաջին սկզբունքին հետեւով՝ կռնկնաբար անհատականութեան (individualism) իրէպլը, երկրորդին հետեւով՝ ընկերավարութեան իրէպլը:

Դասակարգութեանն նիւթն է քաղաքական
պատմութեան մայր-խղիւղէն բղիղդ աշ-
գայնական իդէալը։

Աղբյուրան զխաղաղութենէն իւր բղիթի
աղբյուրական իդէալը Մեր նիւթն համար
կարելի է ռոբինս զարգիւթ, թէ քիչ պիտի
հաղինանք ժողովք ընդհիւ է կամ ժողովք են
աղբիւրան ընդդէմ յառիկութենէն։

Կարծիքի մեծ տարբերություններ դրսև-
թիվն ունին այս հարցի շուրջ, այնպես որ
կարելի է ընդհատոր հաստատություն դրամ
պահման մը տալու Եւ խնդրոյն ընտրի ալ
չի թափալարել որոշ սահմանի մը ձևակեր-
պումը Որովհետեւ ծնող, աճող, կարգադր
ու մեծանող դրսևթիվն մըն է՝ ամեն ազգ,

որ սուրի իր կատարածանախան կազմակերպման
 ու կատարելագործման շրջանները, որ կը
 կազմավորվածուի ու կը վերակազմուի ապրի
 բերդաբերդի ազգերու կամ անոնց բեկոր-
 ներու մնացորդներէն, որ շարունակ կը փո-
 փրկուի և որ ինքն իր մէջ սուրի բազմա-
 սեռական գաղափարներն ու շերտաւորումն
 ունի։ Ինչ որ Ընդհանուր Կազմակերպութեան

Մեր Եւրոպայի ժողովուրդները մէջ չկան անկողմնորոշ
յատկան ինքներով տեսական օրէն-իք արմէ գաղա-
օրոշուած խմբակցուած ինքներ, օրպէսզի այդ
յատկան ինքներու հիման վրայ սահմանենք
ապագան:

Կենսաբանական գիտությունների տեսած օրինակներ հետևելով՝ կրնանք «ագգ» կոչել մարդկային այն իրավերը, որ պիրացած են հասարակաց այնպիսի յատկանիշներու, որոնցմով

Եւ իւրաքանչեւ իրենց գաղափարովան գարգա-
ցած վիճակին մէջ գտնուող իմացականութիւն-
ները, իսկական, ակնարկուած իմացականութիւն-
ները առ հասարակ օւնին ինքնութեան կա-
ռավարութիւն, սեփական հող կամ երկիր,
ինքնութեան լիութեւն և զբաղանքութիւն, ինք-
նաշարժութեւն և ինքնաշարժութեւն:

աւանդութիւններ ու իդէալներ, հոյնական
ինքնուշառ՝ իրոն ու հաւատարմութիւնը Բայց
միւս կողմէն ալ դարձաւ կենսաբանական
տեսլող ինչպէս արեւելեան հեղինակ Կ. Կ.

Ընդունել, որ լողզը ձևակերպող այս հասա-
րակաց յառկանիշներու տե մեկեն կամ
մէկ օրինակէն իսկ քուսի կողմ տե կուտ

ազգ մըն է (թէկ ազգմային կամ մանկական
վիճակին մէջ գոյնաւոր ազգ մը), եթէ միայն
անի մի շանին կամ մէկը նոյնիսկ վերը
իշուած ամսականներէն, զոյնումով կը սպոր

Մեր նիւթի ընտելիւնը կը զանաւնէ որոնք աշխարհի անհատները կ'սիրեն և կ'ապրեն:

Հանանք «ազգ» կոչել ինքնայատուկ յատ-
կանիշներով ուրիշ խումբերէ զատորոշ-
ուող զիւր կողմէ Թեոփիլէի հետ:

կանա՞ծընդհատվեց, ընդհատվեց ըստ գրության
կանա՞ծընդհատվեց, ընդհատվեց ըստ գրության
կանա՞ծընդհատվեց, ընդհատվեց ըստ գրության

լլալու գրեականութիւնն ռւին և զը, սա-
 յայն, զըլուած են ազգութեան լիցան գար-
 ճարման յառաջանալու միջոցներէն՝ Որով-
 նեան առաքիսի քորով զոյնը հանեալ

իկիրթէն կը ձգտին տիրապետ ավգուրիան
սյն յառկանիշներուն տլ, արոնցմէ գրկուած
նն, ինչպէս մանկիկը՝ կեանքի օրէնքով՝ ան-
սուսադիւիթիւրէն կը ձգտի չափահասութեան:

ընդհանուր ուրիշ բան չէ ազդայնական իդէա-
լի, եթէ զայն ուժեղ բաղձանք ձեռք բերելու,
ինչ որ էական է լիակատար ազդ կազմե-
լու համար, ինչպիսին է կառավարական

անկախ կենանք: Որովհետև չէ կրնաք ըլլալ
ազգայնական իշխալ, Եւր Եր չկար ազգա-
ին գիտակցութիւն, և չէ կրնաք ըլլալ ազգա-
ին գիտակցութիւն, Եւր Եր գոյութիւն

սենի՝ ինչ որ ազգ կը կոչենք: Ուրեմն, մեր
 իւթի հայեցակէտէն ստիպւած ենք ազգ
 ոչինք բոլոր այն խումբերը, որոնց անդամ-
 ները կը տարբերին սերիշ խումբի անդամ-

Երէւնքնայտութիւն հասարակաց բարքերով,
ովորութիւններով և աւանդութիւններով, ու-
սմբռնին այսպիսի յատկանիշներէ՝ ձեւա-
երպւած ազգային սորձ նկարագիր մը:

ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՐՈՒԹՅՆԵՐԸ ԽՐԱԽՈՒՍՈՂ
ԿՈՎԷԿԱՍԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱՆ
ՀԱՆԴԷՍԸ *)

II
Ներկայ ցարգահանդէսի սխեման հն, կա-
հիլ է առիւ, մեր հիմաւորը նկարիչներ
աշինջարիան և Չանկովսկի՝ իրանց ցաւ

գրած գործերի թէ քանակով և թէ որա-
շվ Երկեսուն էլ սիրահար են կովկասեան
եսալանների, լիւսների ու զետերի, լիճե-
րի ու ծառերի և իրենց կեանքում քաղ-
արքայի և արքայի տիկնանց և արքայի

*) Տե՛ս «Մշակ» № 254,

Կարծիքը մեծ ապրբերութիւններ զոյաւ-
թիւն ունին այս հարցի շուրջ, այնպէս որ
կարելի է ընդհանուր հասանութիւն գտած
սահման մը տալ. եւ ինդրոյն ընտրին ա-

Հի թուլաբերեք որոշ սահմանի մը ձևակերպուած մը։ Որովհետեւ ծնող, աճող, զարգացող եւ մեղմող գոյութիւն մըն է՝ ամեն ազգ, որ թնի իր աստիճանական կազմակերպման

Եւ կատարելագործման շրջանները, որ կը
 կազմալուծուի եւ կը վերակազմուի տարւո-
 ընդ տարեք ազգերու կամ անոնց բնկոր-
 ներու մնացորդներէն, որ շարունակ կը փո-

խորհուրդ և ըր ինքն իր մէջ տնի բազմա-
տեսակ զանազանումներ ու շերտաւորում-
ներ, Մարդկութեան մէջ չկան անփոփոխ
յատկան ինչերով տեսականօրէն իւրաքանչիւր

Երբ զուգահեռ խմբակցություններ, որպեսզի այդ խմբակցություններում հիման վրայ սահմանենք ազդեցությունը:

Մարտի 1-ին, հինգշաբթի, կրթության նախարար Կոնստանտին Մարտիրոսյանը հանդիպել է Կոնստանտին Մարտիրոսյանին՝ իր օրընկերոջը, որը աշխատում է որպես ինքնավար կազմակերպության ղեկավար, որը օգնում է ինքնավար կազմակերպություններին իրենց գործունեության զարգացման համար։

[illegible]

նայապատկ ըստ ըստ սովորութիւններ և
աւանդութիւններ ու իրէշխներ, նոյնիսկ
ինքնուրոյն կրօն ու հաւատաւրէնքն ու բայց
միւս կողմէն այ՛ դարձեալ կենսաբանական

գերտնօթեանց օրինակին հետևելով կրնանք
ընդունիլ, որ ազգը ձևակերպող այս հասա-
նակաց յատկանշինքուռ տեղ մեկէն կամ
մէկ քանիէն իսկ գուրկ եղող տեղ խուժք

ազգ. մըն է (Եթէ ազգմտային կամ մանկական
վիճակին մէջ գտնուող ազգ. մը), եթէ միայն
աւելի մի. քանին կամ մէկը նոյնիսկ վերը
յիշուած յատկանիշներէն, որոնցմով կը գտնու-

ՏԵՐԶԵԼԻ ԲԱԹԵՐ ՈՒՐԻՆ ԽՈՒՄԵՐԻՆ Կ ԵՐՈՆԵՄՈՎ
ԿԱՍՐԻՆ ԻՆՔՆՈՂԱՊԱՏԵԼԿ ԿԵՄԻՔ ԺՐ՝
ՄԷՐ ՆԻԼԹԻ ԸՆԹԵԹԻՆՆԵՐ ԿՐ ԳԼԻՏԻՆՉԷ ԵՐ՝
ԳԵԳՐԵԼԻ ԱՅՆԱԿՐԻՍԻ ԱՏԻՄԱՆ ԺՐ, ԵՐՈՎ ԿԱՐՈ՝

դասանք «ազգ» կոչել ինքնաշատուկ յատ-
կանիշներով ուրիշ խումբերէ զատորջ-
ուող օգէ խումբ, թէև մինչև իսկ Կրտա-
կանօրէն՝ ճիշդ չհամարինք այդ սահմանը:

Ռոմիկեան արգոյնական իշխալը հզօրացոյն
Թափով կը զօրծէ այն ժողովուրդներու
իջէ, որ առանձնայատուկ խումբ կազմած
ըլլալու գրեականցութիւնն ունին և որ, սա-

Լայր, զրկուած են ազգութեան լիցուն զար-
գացման յառաջանալու միջոցներէն: Որով-
հետեւ այսպիսի ժողովուրդներ անխուսա-
րիկութեն կը ձգտին տիրանալ ազգութեան

այս ցառականը շինքաւն ալ, բարոյցմէ զրկուած
մէ, ինչպէս մանկիկը՝ կանխքի օրէնքով՝ ան-
սուսալիւ լիօրէն կը ձգտի չափաւանութեան
ըջովհետեւ տարիշ բուն չէ ազգայնական իդէա-

ը, ինքէ օչ ժողով բաղձանք ձեռք բերելու,
սնչ օր էականն է լիակատար ազգ կողմե-
տու համար, ինչպիսիքն է կառավարական
անկախ կեանք: Որովհետեւ չի կրնար ըլլալ

աղգայնական իդէալ, ուր որ չկար ազգա-
ին գիտակցութիւն, և չէ կրնար ըլլալ ազգա-
ին գիտակցութիւն, ուր որ գոյութիւն
ունի՝ ենչ որ ազգ կը կռնենք։ Ուրեմն, մեր

Իւթի հայեցակէտէն ստիպուած ենք ազգ
օշկէ բոլոր տա՛ն խումբերը, օրօնց՝ անդամ-
բերը կը տարբերին ռարիշ խումբի անդամ-
բերէ ինքնաշարժուել հասարակաց բարքերով,

Վերադարձվել են երգիչ և առանձնապես խաղաղության համար, որ
նրանք ժամին այսպիսի լիազորված իշխաններ են: Հետ-
երգում առանձնապես խաղաղության համար, որ
նրանք ժամին այսպիսի լիազորված իշխաններ են:

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՐԱՆԻ ՊՐԵԶԻԴԵՆՏԻ
ԿՈՎՈՐԿԱՍՍԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱՆ
ՀԱՆԴԵՍԸ *)

II

Երեւան, 1997 թվականի հունիսի 15-ին

հեր է ասել, մեր հինաբույր նկարիչներ
աշխատողն է Զանգուվան՝ իրանց ցու-
յալով գործերի վրա քանդակի է թե՛ արա-
սի քանդակ էլ սկզբնական կոմպոզիցի-
ան համար անհրաժեշտ էր արվեստի

հարաւորներէ, լիւններէ ու զետերէ, լինե-
լի ու ծառերէ ե իրանց կեանքաւ բազ-
մաթիւ անգամ պատկերացրել են միկնոյն
իւր, տասնեակ տարիներ շարունակ դ-

*) 8 kn «Узник» № 254.

